

Júlí 2022

Stefna í málefnum tónlistar 2023-2030

Drög til kynningar í Samráðsgátt

Útgefandi: Menningar- og viðskiptaráðuneytið

Menningar- og viðskiptaráðuneytið

mvf.is / mvf@mvf.is

Samantekt

Stefnudrög þessi eru mótuð af menningar- og viðskiptaráðuneytinu með aðkomu mennta- og barnamálaráðuneytis og háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytis og í nánú samstarfi við hag- og fagaðila.

Um er að ræða fyrstu opinberu stefnu á sviði tónlistar á Íslandi.

Stefnan inniheldur framtíðarsýn og markmið tónlistar til ársins 2030 auk aðgerða sem mótaðar hafa verið sem liður í að ná tilsettum markmiðum. Aðgerðaáætlun stefnunnar verður í tveimur hlutum. Fyrri hluti, sem kynntur er hér, gildir fyrir árin 2023-2026 og síðar verður mótuð aðgerðaáætlun sem gilda mun árin 2027-2030.

Grunnur að tónlistarstefnu var lagður með skýrslu starfshóps um Tónlistarmiðstöð frá árinu 2021. Í framhaldinu var haldinn stefnumótunarfundur með hag- og fagaðilum innan tónlistar auk þess sem leitað var eftir endurgjöf og tillögum frá fjölbreyttum stofnunum og félögum.

Mikilvægt er að almenn sátt sé um þá stefnu sem er mörkuð í málefnum tónlistar og að stjórnvöld hafi sem besta innsýn inn í ólík sjónarmið. Með birtingu í Samráðsgátt gefst tækifæri til enn breiðara samráðs og því er hér kallað er eftir umsögnum um innihald, áherslur og aðgerðir þær sem lagðar eru til í þessum drögum. Í framhaldinu verður unnið úr þeim ábendingum sem berast og lokaútgáfa stefnunnar og fyrri aðgerðaáætlun lögð fram.

Efnisyfirlit

Inngangur	5
Áhersla I: Tónlistarmenning og -menntun	5
Markmið 1: Hlúum að heimili tónlistar.....	5
Markmið 2: Tónlistararfleifð og varðveisla menningarverðmæta tónlistar.....	6
Markmið 3: Fjölbreytt hágæðatónlistarmenntun.....	6
Áhersla II: Tónlist sem skapandi atvinnugrein.....	8
Markmið 1: Sterkur og framsækinn tónlistariðnaður.....	8
Markmið 2: Tónlist á að vera fullgild og eftirsóknarverð atvinnugrein.	9
Markmið 3: Betri yfirsýn yfir umfang tónlistargeirans.....	9
Markmið 4: Skilvirkt sjóðakerfi tónlistar.....	10
Áhersla III: Útflutningur á íslenskri tónlist.....	10
Markmið 1: Auknar útflutningstekjur af tónlist.....	10
Markmið 2: Sjálfbærni og græn skref.....	11

Inngangur

Ísland er tónlistarland.

Tónlistarlíf á Íslandi hefur leitt af sér ríkan menningararf sem á sér fastan sess í hjörtum landsmanna. Kórastarf, tvísöngur, fjölbreyttar tónlistarstefnur og tónlistarfólk hafa glætt menningu landsins lífi í áranna rás. Tónlistarlífið hefur einkennst af sköpunargleði, samstarfi og óttaleysi við að fara nýjar leiðir og hefur fjöldinn allur af íslensku tónlistarfólki og tónskáldum getið sér gott orð víða um heim og unnið til margra af virtustu verðlauna heims fyrir störf sín.

Tónlist er ekki einungis veglegur hluti af menningu landsins, hún er einnig atvinnuskapandi og mikilvæg útflutningsgrein þar sem hvert tónlistarverkefni getur skapað mörg afleidd störf. Tónlistarframleiðsla hefur aukist töluvert á undanförunum áratugum en þó hafa innviðir tónlistarinnar, þ.e. tónlistartengd fyrirtæki, vaxið hægar en hinn skapandi hluti. Blómlegur tónlistariðnaður er forsenda þess að utanumhald tónlistarverkefna geti haldist á Íslandi og að upp byggist sterkt tónlistarumhverfi. Umhverfi tónlistar á Íslandi er frjótt og er það öflugt tónlistarfólki og fagfólki innan tónlistar að þakka. Hlutverk stjórnvalda er að hlúa að tónlistargeiranum með því að styðja við bakið á tónlistarfólki, passa upp á að jarðvegurinn sé hentugur fyrir grasrót og vöxt sprota og að tryggja inngildingu og aðgengi almennings að tónlist og tónlistarmenntun.

Stórt skref verður stigið með stofnun Tónlistarmiðstöðvar sem ætlað er að veita greininni aukna kjölfestu og trúverðugleika, og greiða leið íslensks tónlistarfólks innan lands sem utan. Áhersla verður lögð á að teikna upp nútímalegt og hvetjandi umhverfi fyrir íslenskt tónlistarlíf. Markmiðið er að miðstöðin verði raunverulegur miðpunktur tónlistargeirans og skýr tengipunktur við stjórnvöld. Það er því mikilvægt er að markmið, hlutverk og skipulag miðstöðvarinnar séu frá upphafi skýr og endurspegli fjölbreytni tónlistargeirans.

Tónlist er útflutningsgrein sem oft á tíðum krefst töluverðra ferðalaga. Á sama tíma stendur heimurinn á tímamótum þar sem mikilvægt er að huga að sjálfbærni og umhverfissjónarmiðum. Nýsköpun og útsjónarsemi geta komið að góðum notum en einnig þarf að móta sérsniðin verkfæri og miðla þeim til tónlistartengdra verkefna og verður það eitt af áhersluverkefnum fyrstu aðgerðaáætlunar.

Aðgengi, inngilding og jafnrétti eru mikilvæg leiðarstef í tónlistarstefnu. Allir þátttakendur eiga hlut í þeirri vegferð en stjórnvöld geta dregið vagninn með því að hafa leiðarstefin með í ákvörðunartökum sem snúa að styrkveitingum og opinberum verkefnum.

Tónlistarstefna þessi nær yfir árin 2023-2030 og fylgir henni aðgerðaáætlun í tveimur hlutum, sú fyrri frá 2023-2026 er kynnt hér og verður framgangi hennar fylgt eftir af menningar- og viðskiptaráðuneytinu. Í framhaldinu verður mótuð síðari aðgerðaáætlun.

Áhersla I: Tónlistarmenning og -menntun

Markmið 1: Hlúum að heimili tónlistar

Mikil gróska hefur verið í íslensku tónlistarlífi síðustu áratugi. Tónlistarfólk og tónskáld úr fjölbreyttum tónlistartegundum hafa getið sér gott orð um heim allan sem og hér heima. Til að viðhalda þessum krafti og grósku þarf að halda áfram að hlúa að þörfum tónlistargeirans.

Húsnæði til tónlistariðkunar er nauðsynlegt og þarf að svara fjölbreyttum þörfum. Rými þarf til að vinna að tónlist og til æfinga og einnig til hljóðritunar og tónleikahalds. Þarfir í tengslum við tónlistarstarfsemi eru ólíkar, bæði eftir tegund tónlistar og fjölda áhorfenda og aðgengi að húsnæði af öllum stærðum og gerðum þarf að vera til staðar.

Aðgengi að rými til tónleikahalds getur verið í ýmsum myndum. Hlúa þarf að umhverfi sérstakra tónleikastaða og æskilegt er að slíka starfsemi megi finna víða um land. Ýmis tækifæri geta leynst til betri nýtingar á húsnæði á borð við skóla, félagsheimili og menningarhús sem til staðar er um land allt í eigu ríkis eða sveitarfélaga og gæti talist heppilegt til tónleikahalds, æfinga eða annarrar tónlistariðkunar.

Tónleikastaðir og svið í fjölbreyttu húsnæði, allt frá menningarhúsum til veitingastaða, eru útungunarstöð tónlistarfólks. Þar stígur tónlistarfólk oft sín fyrstu skref og þróar list sína og sviðsframkomu. Tónleikastaðir gegna einnig mikilvægu hlutverki í menningarpátttöku ungs fólks þar sem því gefst tækifæri til að neyta lifandi tónlistar, kynnast fjölbreyttri tónlist og upplifa tónlist á ólíkan hátt. Listræn stjórnun viðburða spilar þar stórt hlutverk og styðja þarf tónleikastaði og tónleikahaldara um land allt í að byggja upp og þróa listræna stjórnun viðburða og nýsköpun í tónleikahaldi. Þar að auki þarf að auðvelda minni tónleikastöðum að koma sér upp aðstöðu fyrir lifandi flutning s.s. hljóðkerfi, ljósum, sviði og aðstöðu baksviðs svo og aðgengi fyrir fatlaða.

Aðgerðir

1. Kortleggja og greina húsnæði í eigu hins opinbera á borð við menningarhús og félagsheimili um land allt sem hægt væri að nýta að einhverju leyti undir sköpun, hljóðritun eða flutning tónlistar.
2. Úthlutunarreglur nýs Tónlistarsjóðs bjóði upp á að tónleikastaðir og tónleikahaldarar geti sótt um styrki fyrir verkefni á borð við umbætur á aðstöðu, listræna stjórnun tónleikaraða og fleira.

Markmið 2: Tónlistararfleifð og varðveisla menningarverðmæta tónlistar

Tónlistarverðmæti má finna á fjölmörgum stöðum í dag. Landsbókasafnið, RÚV og Tónverkamiðstöð geyma töluvert af merkjum tónlistarminjuna á borð við tónlistarupptökur og frumrit af nótum. Auk þess má finna stafrænar útgáfur af dýrmætum lögum sem gefin voru út á síðustu öld á hörðum diskum í misgóðum geymslum.

Varðveisla og miðlun menningarverðmæta er eitt af markmiðum Menningarsóknar til ársins 2030 og á það ekki síður við um tónlistarverðmæti. Fyrstu skref eru að fá yfirsýn yfir hvar þessi verðmæti er að finna og móta leiðir til að varðveita þau og gera aðgengileg almenningi.

RÚV er eitt af hryggjarstykkinum í miðlun á íslenskri tónsköpun hér á landi og hefur sinnt því hlutverki á fjölbreyttan hátt, meðal annars hefur Rás 2 haft það að stefnu að spila að miklu leyti íslenska tónlist. Skoða þarf hvar fleiri tækifæri til miðlunar og kynningar á íslenskri tónlist geta legið í útvarpi, sjónvarpi eða þeim alþjóðlegu samstarfsverkefnum sem RÚV á hlut að.

Aðgerðir

1. Greina hvar menningarverðmæti tónlistar er að finna og setja á laggirnar starfshóp sem komi með tillögur að því hvernig best megi varðveita og tryggja aðgengi að tónlistarverðmætum.
2. RÚV kanni hlut íslenskrar tónlistar í dagskrárgerð á öllum sínum miðlum. Í framhaldinu verður samtal hafið um fleiri tækifæri til miðlunar og kynningar á íslenskri tónlist og tónverkum og útfærsla unnin í tengslum við endurskoðun á þjónustusamningi.

Markmið 3: Fjölbreytt hágæðatónlistarmenntun

Tónlistarmenntun er undirstaða sterkrar tónlistarmenningar og á stóran þátt í grósku og velgengni íslenskrar tónlistar. Í tónlistarnámi er lögð rík áhersla á skapandi hugsun, sjálfstæði, öguð vinnubrögð og

samvinnu sem nýtist nemendum á hvaða sviði sem er og er góður undirbúningur fyrir framtíð þar sem allir þessir þættir eru í hávegum hafðir. Þar að auki er forvarnargildi tónlistarkennslu ótvírætt.

Á Íslandi á að vera aðgengi að fjölbreyttri tónlistarmenntun á öllum skólastigum og börn og unglingar eiga að geta haft aðgang að tónlistarnámi óháð bakgrunni og búsetu. Í hljóðfærakennslu er mikilvægt að boðið sé upp á einstaklingsmiðað nám þar sem hugað er að þörfum hvers og eins nemanda. Til að ná góðri færni í hljóðfæraleik er kennslan þess eðlis að mikilvægt er að kennt sé í einkatímum.

Tryggja þarf eðlilega samfellu í námi, frá fyrstu stigum í tónlistarskólum sveitarfélaga yfir mið- og framhaldsstig í Menntaskóla í tónlist og loks á háskólastig við Listaháskóla Íslands. Þar er jafnframt mikilvægt að huga að því að námsframvinda sé eðlileg á milli skólastiga.

Tónlistarkennarar eru hjarta tónlistarkennslu og er starf tónlistarkennara bæði fjölbreytt og gefandi. Vekja þarf athygli á kennaranámi tónlistarkennslu, bæði hljóðfæranámi og fræðigreina, með það að markmiði að fjölga kennurum og mæta þörfum á öllum skólastigum.

Tónlistarnám getur verið svo fjölbreytt og mun viðtækara en eingöngu hljóðfæranám. Tónsmíðar eru til dæmis mikilvægur hluti tónlistarnáms en ekki síður gott tól til að þjálfa skapandi hugsun. Einnig er höfundarréttur ein af grunnstoðum tekjumyndunar tónlistarfólks og því verðmætt fyrir nemendur að þekkja grunnatriði höfundarréttar. Skoða þarf heildstætt hvernig samsetning tónlistarnáms á að vera í takt við breytta tíma og horfa þarf til fyrirkomulags tónlistarnáms við endurskoðun á fyrirkomulagi listnáms sem er á döfinni.

Nýtt framtíðarhúsnæði Listaháskóla Íslands myndi styrkja umgjörð tónlistarnáms á háskólastigi til muna. Samhliða þeirri vinnu er þarf einnig að greina framtíðarfyrirkomulag LHÍ hvað varðar rekstrarform. Aðgengi þarf að vera fyrir alla að framhaldsnámi í tónlist óháð fjárhag, því þarf einnig að skoða leiðir til að samræma skólagjöld Listaháskóla Íslands (LHÍ) við skólagjöld annarra háskóla.

Það á þó ekki eingöngu að horfa á framboðshlið tónlistar heldur þarf einnig að efla menningarlæsi og áherslu á nýja menningarneytendur sem eru tónlistarunnendur framtíðarinnar. Börn eiga að hafa aðgengi að fjölbreyttum tónlistartegundum í ólíkum birtingarmyndum og þau þurfa að sjá að tónlist er tungumál sem á sér engin mörk.

Framhalds- og háskólanám í tónlist þarf að tengjast atvinnulífi tónlistar á markvissan hátt og stefna þarf að því að bjóða upp á yfirgripsmikla menntun á háskólastigi á viðskiptaumhverfi tónlistar eða því sem á ensku kallast “music business”.

Aðgerðir

1. Við endurskoðun á fyrirkomulagi listnáms verður meðal annars horft til fyrirkomulags tónlistarnáms.
2. Farið verði í auknar kynningar á kennaramenntun tónlistarkennslu.
3. Ráðist verður í uppbyggingu framtíðarhúsnæðis Listaháskóla Íslands. Samhliða er mikilvægt að fram fari greining á framtíðarfyrirkomulagi LHÍ hvað varðar rekstrarform og skoðað verði hvernig hægt sé að samræma skólagjöld LHÍ við skólagjöld annarra háskóla.
4. Áhersla verði lögð á áframhaldandi stuðning við verkefni sem miða að því að auka aðgengi og áhuga barna að tónlist og tónlistarsköpun.

Áhersla II: Tónlist sem skapandi atvinnugrein

Markmið 1: Sterkur og framsækinn tónlistariðnaður

Tónlistarframleiðsla og -útgáfa á Íslandi hefur blómstrað frá aldamótum og trúlega eru fá lönd með jafn marga útgefna titla á ári miðað við höfðatölu. Á sama tíma og gróska í tónlist hefur aukist gríðarlega þá hefur uppbygging tónlistargeirans sem atvinnugreinar gengið hægar. Lítið er um innviði á borð við stöndug útgáfufyrirtæki, tónlistarforlög og umboðsskrifstofur og er stærstur hluti tónlistartengdra fyrirtækja á Íslandi með færri en 5 starfsmenn. Rekstrarlegt utanumhald stærri tónlistarverkefna hefur af þessum sökum í mörgum tilfellum færst út fyrir landsteinana en með því glatast verðmæt þekking og ekki síður virðisauki fyrir hagkerfið.

Til að vinna gegn þessari þróun þarf að styðja uppbyggingu innviða og þekkingar með því að hlúa að tónlistartengdum sprotafyrirtækjum og grasrót í tónlist og efla nýsköpun. Mikið uppbyggingartímabil er framundan í íslenskum og það kallar á virkt samtal geirans og stjórnvalda með aðkomu helstu fagfélaga og hagaðila innan tónlistar.

Ísland var fyrsta landið til að bjóða upp á endurgreiðslur vegna hljóðritunarkostnaðar en slíkar endurgreiðslur hafa víða þekkt í öðrum greinum á borð við kvikmyndaframleiðslu. Halda þarf áfram að byggja upp kynningar á endurgreiðslunum og skoða hvort ónýtt tækifæri á borð við endurgreiðslu vegna framleiðslu tónlistarmyndbanda geti styrkt samkeppnisstöðu Íslands enn frekar.

Aðgerðir

1. Setja á fót Tónlistarmiðstöð sem skal stuðla að auknu samstarfi innlendra fyrirtækja og erlendra, veita ráðgjöf varðandi fjáröflun til tónlistarverkefna, bæði frá einkaaðilum og opinberum sjóðum.
2. Hafin verði skoðun á rekstrarumhverfi tónlistarverkefna á Íslandi í samanburði við Norðurlöndin og önnur lönd sem eru með sterkan tónlistariðnað, þar með talið skattalega hvata.
3. Reglur um endurgreiðslur vegna hljóðritunarkostnaðar verði endurskoðaðar þannig að þær styðji við markmið stjórnvalda um samkeppnishæft umhverfi.
4. Skoðað hvort útvíkka eigi endurgreiðslur vegna hljóðritunarkostnaðar svo að þær nái til fleiri þátta á borð við framleiðslu tónlistarmyndbanda.
5. Sett verði á laggirnar tónlistarráð sem hefur það hlutverk að vera samráðsvettvangur hagaðila og stjórnvalda. Tónlistarráð yrði stjórnvöldum til ráðgjafar um málefni tónlistar.

Markmið 2: Tónlist á að vera fullgild og eftirsóknarverð atvinnugrein.

Nýjar kynslóðir tónlistarfólks þurfa að finna fyrir atvinnuöryggi og sjá möguleika og tækifæri til að vinna að list sinni, hvort sem um staðbundin- eða útflutningsverkefni er að ræða og í öllum tónlistartegundum.

Ungt fólk þarf að fá upplýsingar um hefðbundin hlutverk innan tónlistar sem atvinnugreinar og sjá möguleika í því að stefna á starfsframa í tónlistartengdri starfsemi. Styðja þarf við uppbyggingu tónlistartengdra sprotafyrirtækja og leggja áherslu á atvinnusköpun og fjölgun fagfólks í viðskiptaumgjörð tónlistar.

Hvati þarf að vera til staðar fyrir stofnun tónlistartengdra fyrirtækja og fyrir því að utanumhald tónlistarverkefna haldist í íslensku hagkerfi. Töluvert má læra af uppbyggingu greina á borð við kvikmyndagerð og tölvuleikjaframleiðslu hér á landi og liggja þar mikil tækifæri til samstarfs og þekkingaryfirfærslu.

Tónlistariðnaðurinn á að vera aðgengilegur tónlistarfólki og öðru fagfólki af ólíkum bakgrunni og áhersla skal lögð á fjölbreytileika og inngildingu. Leitast verður við að virkja og hvetja nýja Íslendinga til sköpunar og þátttöku í tónlistargeiranum, meðal annars með því að hafa ráðgjöf og upplýsingar aðgengilegar á ensku jafnt sem íslensku.

Aðgerðir

1. Ráðist verður í kynningarátak á þeim störfum sem tónlistargeirinn býður upp á.
2. Hvatt verður til aukins samstarfs og þekkingaryfirfærslu þvert á hugverkagreinar á sviði fyrirtækja- og atvinnuuppbyggingar.
3. Tónlistarmiðstöð innihaldi svið sem sinnir fræðslu, ráðgjöf og stuðningi við tónlistarfólk á öllum stigum ferilsins og haldi úti verkefnum á borð við viðskiptahraðla sem miði að því að styðja við uppbyggingu sprotafyrirtækja.

Markmið 3: Betri yfirsýn yfir umfang tónlistargeirans

Töluverð sköpun og framleiðsla á sér stað í íslenskum tónlistargeira. Á sama tíma er stærð og umfang hans og útflutningsverðmæti tónlistar að mörgu leyti á huldu þar sem skortur hefur verið á greinargóðri tölfræði. Tónlistartengdur rekstur er oft fjölbreyttur og tengdur inn í aðrar greinar sem getur haft áhrif á ISAT númera skráningu þeirra hjá fyrirtækjaskrá sem notuð er við opinbera tölfræðivinnslu. Því þarf að skoða hvort grunngögn sem notast er við gefi rétta mynd af iðnaðinum.

Tölfræði um íslenskan tónlistargeira þarf að vera samanburðarhæf í alþjóðlegu samhengi, kortleggja þarf hverskyns tölfræði þörf er á og hvar nauðsynleg gögn er að finna. Tölfræði, rannsóknir og ýmsar greiningar eru í dag gerðar á ólíkum stöðum en mikilvægt er að hafa yfirsýn yfir þær greiningar sem liggja fyrir ásamt því að fylgjast með straumum og stefnum í alþjóðlegum greiningum sem gagnlegt er fyrir Ísland að fylgja. Mikil tækifæri liggja í því að ný Tónlistarmiðstöð sinni þessu hlutverki og byggji upp yfirgripsmikla þekkingu á tónlistariðnaði sem nýtist í stuðningi við uppbyggingu á honum hér á landi.

Aðgerðir

1. Gerð verði úttekt á skráningu tónlistartengdra fyrirtækja og þeim grunngögnum sem notuð eru í tölfræðiúttektum Hagstofunnar
2. Tónlistarmiðstöð hýsi miðlægan grunn með ýmskonar tölulegum upplýsingum um tónlist og sé tengiliður tónlistar við Hagstofu Íslands, háskólastofnanir og aðra sem sinna rannsóknum á sviði menningar og lista.
3. Gerð verði greining á því hvaða alþjóðlegu, evrópsku og norrænu tölfræðirannsóknum tengdar tónlist Ísland vill vera hluti af og samstarf verði komið á við Hagstofu Íslands um gerð aðgerðaráætlunar því tengt.

4. Hafin verði skoðun á samstarfi við nágrannalönd á sviði útgáfu á borð við rannsóknir á hagrænum áhrifum tónlistar
5. Vinna verði hafin við að móta mælaborð tónlistariðnaðarins.

Markmið 4: Skilvirkt sjóðakerfi tónlistar

Sjóðakerfi tónlistar á að styðja við nýsköpun og framgang tónlistargeirans og auka aðgengi almennings að fjölbreyttri tónlist á ólíku formi. Fylgja þarf eftir þeirri endurskoðun sem farið hefur fram á sjóðakerfi tónlistar með stofnun nýs tónlistarsjóðs. Markmið og árangursmælikvarðar sjóðsins eiga að vera skýrir og eftirfylgni á framgangi verkefna sem hlotið hafa styrki úr sjóðnum á að vera tryggð.

Fjölmarginir evrópskir og norrænir styrktarsjóðir standa íslenskum verkefnum og samstarfsverkefnum á milli landa til boða sem mikilvægt er að séu vel kynntir og auðvelt að nálgast upplýsingar og ráðgjöf þeim tengt.

Greina þarf betur hvenær þörf er á styrkjum í ferli tónlistarfólks og -verkefna og hvernig styrkjakerfið getur stutt við tónlistarverkefni á mismunandi stigum til að hámarka árangur í víðum skilningi, samkvæmt markmiðum nýs tónlistarsjóðs.

Aðgerðir

1. Hljóðritasjóður, Tónlistarsjóður og Útflutningssjóður íslenskrar tónlistar verða sameinaðir undir nýjum Tónlistarsjóði. Tónlistarsjóður innihaldi mismunandi deildir sem sinni ólíkum stigum tónlistarverkefna, allt frá frumsköpun til markaðssetningar og útflutnings.
2. Markmið nýs tónlistarsjóðs og árangursmælikvarðar verði skilgreindir. Árangur verði metinn árlega.
3. Ráðist verði í auknar kynningar á erlendum styrktarsjóðum sem standa til boða fyrir íslensk verkefni og verkefni þvert á landamæri.

Áhersla III: Útflutningur á íslenskri tónlist

Markmið 1: Auknar útflutningstekjur af tónlist

Ísland er vel staðsett á milli Norður-Ameríku og Evrópu og er vinsæll viðkomustaður á ferðalögum fólks á milli heimsálfa. Þar að auki hefur íslensk tónlist vakið athygli um heim allan og fjöldi fólks sem ferðast til Íslands til að njóta tónlistar, flytja tónlist eða taka upp tónlist. Þetta opnar upp þau tækifæri að Ísland marki sig sem alþjóðlega miðstöð tónlistar í Norður-Atlantshafi (e. *“Mid-atlantic music hub”*).

Mikil tækifæri liggja í tónlist sem útflutningsafurð. Halda þarf áfram að byggja upp þekkingu á lykilmörkuðum og velja lykilmarkaði út frá því hvar mestu tækifærin liggja og nota til þess markaðsgreiningar sem haldið verður áfram að þróa og uppfæra í samstarfi við Íslandsstofu og utanríkisþjónustuna.

Líta ber heildstætt á útflutning á tónlist. Áherslur í útflutningi á tónlist þurfa að taka til flytjenda, tónskálda og tónlistarfólks úr öllum tónlistarstefnum, sem og útflutning á nótum en útflutningur tekur einnig til ferðamanna sem neyta íslenskrar tónlistar á Íslandi.

Sendiskrifstofur Íslands erlendis búa yfir mikilvægri staðarþekkingu og þekkingu á viðkomandi mörkuðum. Tækifæri eru falin í markvissri tengingu við utanríkisþjónustuna, m.a. varðandi tengslamyndun, markaðsþekkingu og samstarf um viðburði og kynningarverkefni á sviði tónlistar.

Streymi er einn vinsælasti miðillinn fyrir tónlistarneyslu og mikilvægur tekjuliður fyrir tónlistarfólk. Rödd Íslands þarf að heyrast hjá stóru streymisveitunum sem að miklu leyti stýra tónlistarneyslu en í dag er Ísland til dæmis eitt Norðurlandanna sem ekki hefur ritstjóra efnis hjá Spotify.

Ísland er tónlistarland með ríka tónlistarmenningu og -arfleifð. Gera þarf tónlistarviðburði, tónlistararfinn og tónlistarsenuna alla sýnilegri við komuna til landsins, í borg og á landsbyggðinni, bæði gagnvart heimamönnum og ferðamönnum. Mikil tækifæri eru falin í uppbyggingu á menningarferðamennsku í tengslum við tónlist. Tónlistarhátíðir eru gluggi umheimsins inn í íslenska tónlist og stökkpallur íslensks tónlistarfólks út í heim og mikilvægt er að hlúa að starfsumhverfi tónlistarhátíða á Íslandi þannig að þær geti blómstrað og að hlutverk þeirra sem grunnstoða í tónlistariðnaði sé viðurkennt. Kynningar á Íslandi sem áfangastað eiga að endurspeglja hina miklu grósku sem finna má í tónlist á Íslandi og hvar tækifæri til menningarneyslu er að finna hér á landi.

Kjarni tónlistarútflutnings er tónlistarfólkið og tónlistarsköpun. Mörg dæmi eru um að tónlistarverkefni á ólíkum stað í ferli sínum, þ.m.t verkefni sem hafa náð töluverðri athygli utan landsteinanna, upplifi ótímabæran endi á vegferð sinni. Skoða þarf heildstætt hvenær þörf er á útflutningsstuðningi á ferli tónlistarfólks og tónskálda og nýta þá þekkingu við útfærslu á stuðningi við útflutningsverkefni.

Aðgerðir

1. Leita skal leiða til að auka má sýnileika tónlistar á Íslandi.
2. Tónlistarsjóður geti stutt við efnileg tónlistarverkefni sem eiga möguleika á hröðum vexti á erlendum mörkuðum.
3. Skoðað verði hvernig virkja megir enn frekar samstarf við sendiskrifstofur Íslands erlendis í útflutningi og kynningu á íslenskri tónlist og tónlistarfólki.
4. Samtal verði hafið við stærri streymisveitur um íslenska ritstjórn og hagsmuni íslensks tónlistarfólks.
5. Stuðningur við tónlistarhátíðir verði markvissari, meðal annars þarf að bjóða upp á rekstrarstuðning til lengri tíma í gegnum nýjan tónlistarsjóð.
6. Skoðað verði hvernig auka megir kynningar á Íslandi sem miðstöð tónlistar og landi hátíða.
7. Hafin verði greining á því hvenær á ferli tónlistarfólks mesta þörfin er fyrir útflutningsstuðning.

Markmið 2: Sjálfbærni og græn skref

Sjálfbærni og græn skref skal hafa í huga í öllum útflutningstengdum verkefnum. Íslenskur tónlistariðnaður á að vera framarlega og leiðandi í sjálfbærni og umhverfisvitund. Móta þarf fræðsluefni og ráðleggingar um sjálfbærni viðmið þar sem litið verði til þess efnis sem þróað hefur verið fyrir Græn Skref, verkefni Umhverfisstofnunar, auk sjálfbærni verkefna, innlendra sem erlendra, sem gefið hafa góða raun.

Leiðarstefið á alltaf að vera: “Stækkum menningarfótsporið, minnkum kolefnisfótsporið”

Aðgerðir

1. Mótaður verði staðall fyrir tónlistarfólk, tónleikahaldara og tónlistarhátíðir um hvernig minnka má kolefnisfótspor viðburða og tónleikaferðalaga og stuðla að aukinni sjálfbærni.

